

עלון דו שבועי

חפשו אותנו בפייסבוק "ענג שבת"

ענג שבת

פרשת וישב - מקץ - חנוכה

כ"ב בכסלו ה'תשפ"ד
(12.12.2025)

עלון מס' 5 (1395)
(שנה ארבעים)

לעילוי נשמת אספירנס תקוה דורך בת פרחא ויעקב ז"ל יהי זכרה ברוך!

מועדי השבת וישב

ער"ש מוצ"ש	
י-ם	17.16 16.01
ת"א	17.18 16.15
חיפה	17.15 16.04
ב"ש	17.20 16.19
אילת	17.18 16.12

זמני היום והלימודים היומיים:

משבת וישב - יום ו'	(אופק ת"א)
עלות השחר	5.00 - 4.56
זמן הנחת תפילין	5.47 - 5.43
הנץ החמה(מישור)	6.37 - 6.33
הנץ החמה(הנראה)	6.43 - 6.39
ס"ז ק"ש מג"א	8.19 - 8.15
ס"ז ק"ש הגר"א	9.06 - 9.03
חצות היום	11.39 - 11.35
מנחה גדולה	12.09 - 12.06
שקיעת החמה	16.39 - 16.37
צאת הכוכבים ב'	17.29 - 17.27

דף יומי: זבחים צ - צו

מועדי השבת מקץ

ער"ש מוצ"ש	
י-ם	17.19 16.03
ת"א	17.20 16.17
חיפה	17.18 16.06
ב"ש	17.22 16.22
אילת	17.20 16.15

זמני היום והלימודים היומיים:

משבת מקץ - יום ו'	(אופק ת"א)
עלות השחר	5.03 - 5.00
זמן הנחת תפילין	5.50 - 5.48
הנץ החמה(מישור)	6.40 - 6.38
הנץ החמה(הנראה)	6.46 - 6.43
ס"ז ק"ש מג"א	8.22 - 8.19
ס"ז ק"ש הגר"א	9.09 - 9.06
חצות היום	11.42 - 11.39

העלון מוקדש לזכר ולעיני דוד חי ישראל ז"ל
נפטו ב-ד' בטבת תשס"ט.
יהי זכרו ברוך!

חנוכה - לבנה

בהתבוננות בפרשות אנו מבחינים שיש סדר מסוים, פרשת ויצא - יעקב ולבן, פרשת וישלח - יעקב ועשיו, פרשת וישב-מקץ-ויגש - יוסף ואחיו, ויחי - יעקב ובניו. בפרשת תולדות יעקב מתבקש ע"י אמו להביא גדיי צאן להכין מטעמים לאביו כדי לזכות בברכה.

יעקב מנסה להשתמש ואומר: "הן עשיו אחי איש שעיר ואנכי איש חלק אולי ימושני אבי, והייתי בעיניו כמתעתע והבאתי עלי קללה ולא ברכה" ואמו משיבה ואומרת: "עלי קללתך בני" אך שמע בקולי, ולך קח ל"י ורבה כאומרת לו "עלי" לאמר אני איתך יעקב ונושאת על כתפי את צרותיך.

בצעירותי, כאשר שמעתי את מרן רבינו עובדיה יוסף זיע"א בשיעורי בבית הכנסת היזדים אמר על מה שאמרה רבקה: "עלי" - אלו 3 צרות שמלוות את יעקב.

ע - עשיו, ל - לבן, י - יוסף, ואמרה לו אני תומכת בך, "אל תירא". הגר"א מבאר שאמירה זו איננה רק מילת הרגעה ושלווה, יש כאן סמליות עמוקה והיא רומזת על שלשה איומים הגדולים המלווים את עם ישראל לדורות עולם. ע - עשיו, האיום הפיזי, הרצון להשמיד להרוג ולאבד את העם היהודי (פתרון סופי).

ל - לבן, האיום הרוחני, התבוללות טמיעה ואיבוד הזהות. י - יוסף, רומז למאבקים פנימיים, קנאה, שנאה, תחרות, פירוד ומחלוקת בתוך הבית.

רבקה לוקחת על עצמה להדריך את יעקב ולהתמודד מול האיום הגשמי, ומגוננת עליו מפני איבוד השרשים והרוח. רבקה מבקשת להגן על הבית פנימה מהסכנות העולות בין אחים.

בהגדה של פסח "היא שעמדה לאבותינו ולנו שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותינו, אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו והקב"ה מצילנו מידם". וממשיך בהגדה "צא ולמד מה ביקש לבן הארמי לעשות ליעקב... ולבן ביקש לעקור את הבל".

ולבן אומר: "הבנות בנותי, והבנים בני והכל שאתה רואה שלי הוא" יעקב אתה יכול ללכת הביתה.

וכותב מרן רבינו עובדיה יוסף בהגדה של פסח, יש דורות שתופסי רסן השלטון נותנים חירות לעם ישראל וקוראים לחופש ומשמיעים דברי אהדה והוקרה בלשון חלקלקות ומראים עצמם אהבי ישראל, גם לבן היה כזה, שבסוף דבריו אומר ליעקב "יש לאל ידי לעשות עמכם רע" אולם חסדו של הקב"ה שהקדים והזהיר את לבן בתוקף לכל ידבר עם יעקב מטוב ועד רע. והנה עתה אנו בחודש כסלו, חודש הגבורה שהתגלתה בחשמונאים נגד היוונים. וגם היוונים לא רצו להרוג אלא ליוון את עם ישראל.

ואנו אומרים בעל הניסים: "כשעמדה מלכות יוון הרשעה על עמך ישראל לשכחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך".

כל מי שהתיוון זכה לפרסים חומריים מהשלטון ומי שהתנגד נרדף עד צוואר. זוהי מגמת לבן, "האיש הלבן" התבוללות וטמיעה בעמים והעלמות שקטה לתוך תרבויות אחרות.

לצערנו כ-70% מיהודי התפוצות מתבוללים, והתהליך לא מתוך שנאה אלא "חיבה" מנומסת שמעלימה את היהודים מיהדותם.

עם ישראל שורד לאורך כל ההיסטוריה לא מפני שהוא בורח, אלא מתוך שהוא עומד בהם בגבורה, מתמודד וצומח.

כנגד לבן זה, אנו צריכים לחזק את הזהות היהודית שלנו ואת החינוך היהודי מבית, נגד כל הרוחות המנשבות בעולם. מתוך אחדות של משפחה יהודית ולהתחבר לשורשים העמוקים. אברהם, יצחק ויעקב.

חנוכה שמח, שבת שלום ומבורכת!

הרב יעקב צקוטאי, רב העיר מודיעין מכבים רעות

שבת פרשת וישב

ההפטרה: "כה אמר ה' (עמוס ב, ו).
מברכים החדוש: טבת.

ראש חודש טבת ביום שבת קודש ולמחרתו ביום הראשון, הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה.
המולד: ליל שבת קודש, שעה 2 (לפנות בוקר), 22 דקות ו-10 חלקים.

אין אומרים אב הרחמים ואין מזכירים נשמות במנחה: אומרים "בצדקתך".

יום ראשון כ"ד כסלו, ערב חנוכה: במנחה אין אומרים תחנון. בערב - הדלקת נר ראשון של חנוכה. הדלקה בבית הכנסת לפרסומי ניסא: המנורה בדרום והנרות ממערב למזרח. מדליק נר המערבי שהוא בימנו. אין יוצאים ידי חובה בנרות שהדליק בבית הכנסת. בבית הכנסת מדליקין תיכף אחר השקיעה. הדלקת נר כל אחד בביתו: עדיף להדליק בשמן זית. תולין המנורה שבבית בשמאל ביאתו בחוץ בטפח הסמוך לפתח, ומדליק נר הימני הסמוך לפתח. אם אי אפשר בפתח מדליק בחלון בצד ימין. מברך "להדליק נר", "על הניסים" ו"שהחינוך" (רק ביום הראשון). מברך את הברכות ורק אחר כך ידליק הנרות אחרי הדלקת הנר יאמר "הנרות הללו". יקבץ כל בני ביתו לעמוד בעת ההדלקה לפרסומי ניסא. אין מדליקין מנר לנר ואין נהנין לאורה, אלא אם כן עבר זמן מצות ההדלקה (חצי שעה בנותן הלילה), וטוב שיתנה קודם ההדלקה שהוא מקצת יותר מהשעור, ואז יוכל, אחרי חצי שעה בתוך הלילה להנות מאורה.

התפילה: בשמונת ימי חנוכה אומרים "על הניסים" שכח ואמר כבר ברוך אתה ה' אינו חוזר. אומרים על הניסים גם בברכת המזון. אין אומרים תחנון ואין אומרים אל ארך אפיים ולמנחה. ובסוף תפילת שחרית מוסיפים מזמור שיר חנוכה הבית.

נוהגים להדליק בבית הכנסת שוב לפני תחילת שחרית את נר החנוכה אבל בלי ברכה, עד אחר התפילה. אומרים הלל שלם, לאחר ההלל אומרים חצי קדיש (שולחן ערוך תרפ"ג, א ומשנה ברורה), וקוראים בתורה. קריאה בתורה: בימי ארץ חנוכה קוראים בתורה בפרשת קרבנות הנשיאים, במדבר פרשת נשא, פרק ז'. ל-3 קרואים (שולחן ערוך תרפ"ד, א ובמשנה ברורה). ביום הראשון מתחילים ב'ויהי ביום כלות משה', והספרדים מתחילים בפרשת ברכת כהנים, ומסיימים בקרבן היום הראשון, וממשיך בשני קרבן היום השני וכך הלאה. ביום השמיני - זאת חנוכה. בעליה לשלישי משלים את כל הימים עד 'כן עשה את המנורה' (תחילת פרשת בהעלותך).

טעו וקראו בפרשת נשיא של יום אחר, יצאו ידי חובת הקריאה (משנה ברורה תרפ"ד, ג).

אבל - יש נוהגים שבחנוכה האבל לא מתפלל לפני העמוד. (ביאור הלכה קלא). במשנה ברורה תרע"א, מד, ו-תרפ"ג, א, אומר שדוק תפילת שחרית, אבל מנחה וערבית יכול האבל לגשת לעמוד.

מנחה קצרה (היינו שש"ץ מתחיל שמונה עשרה בקול רם עד האל הקדוש, והציבור עומדים לתפילת לחש) - הואיל ואין בזה חזרת הש"ץ, בחנוכה ובפורים יש להימנע מכך מהטעם שאמירת על הניסים ע"י הש"ץ - היא פרסום הנס בתפילה. ראה תוספות גמרא שבת כד ע"א, דיבור המתחיל: "מהו", ובכף החיים תרע"א.

על הניסים:

כיון שעל הניסים זו הודאה ולא בקשה, מזכירים זאת בברכת 'מודים' בשמונה עשרה ובברכת 'נודה לך' שבברכת המזון. בתפילת העמידה: אם שכח לומר 'על הניסים' במקומו - אם נזכר לפני שאמר את שם ה' בברכת 'הטוב שמוך ולך נאה להודות', חוזר ליעל הניסים' וחוזר ואומר 'ועל כולם' וכו' על הסדר. אך אם נזכר לאחר שאמר את שם ה' אינו חוזר, ולפני 'היו לרצון' שבסוף 'אלקי, נצור' אומר: 'יהי רצון מלפניך, שתעשה לנו ניסים ונפלאות, כשם שעשית לאבותינו בימים ההם בזמן הזה, בימי מתתיהו וכו'. (שולחן ערוך תרפ"ג, א

ובמשנה ברורה). טעה ואמר על הניסים אחרי "רצה" (ולא אחרי מודים), וכבר סיים תפילתו - לא חוזר. (שער הציון תרפ"ב, ב) אם נזכר בעודו בברכת הודאה, יאמרנו שוב במקומו הנכון (שו"ת נשמת חיים סג). שחכ לומר על הניסים, יאמר כן בסיום התפילה קודם יהיו לרצון' השני, דרך בקשה. (שו"ע ומשנ"ב סי' תרפ"ב). אם סיים כבר את תפילת העמידה, אינו חוזר עוד. גם בברכת המזון אומרים 'על הניסים' בברכת 'נודה לך' לפני 'ועל הכל'. השוכח 'על הניסים' בברכת המזון, אף שאינו חוזר, מכל מקום כשמייעל ל'הרחמן' יוסף ויאמר 'הרחמן יעשה לנו ניסים ונפלאות כשם שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה, בימי מתתיהו בן יוחנן...'. בברכה מעין שלש (על המחיה/הגפן/העץ) בחנוכה אין מזכירים 'על הניסים' כלל כיון שאפילו אמירת 'על הניסים' בברכת המזון היא מנהג בלבד, ובברכה מעין שלש לא נהגו כן. (שם וא"ר, ומשנ"ב רח).

שמחה / סעודה

יש נוהגים לאכול מאכלי חלב בחנוכה, לפי שאירע הנס על ידי זה שהאכילה יהודית (בתו של יוחנן כהן גדול) את ראש הצוררים גבינה כדי שיהיה צמא, ושתה יין רב והשתכר, והרגה אותו. (שו"ע ומשנ"ב סי' תרע). יש להרבות בסעודת שבת של חנוכה יותר מבשאר שבתות השנה. (שם)

שבת חנוכה, ראש חודש פרשת מקץ

בשחית הלל שלם.

לקריאת התורה מוציאים 3 ספרי תורה. בספר הראשון - 6 קרואים בפרשת השבוע. מניחים ספר תורה שני ומגביהין הראשון. בספר השני קוראים בפרשת פנחס "וביום השבת... ובראשי חבשיכם. מניחים ספר תורה שלישי ואומרים חצי קדיש. מביהין הספר השני וקוראים למפטיר "ביום השישי...".

ההפטרה: "רני ושמחי בת ציון" (זכריה ב, יד). אין אומרים אב הרחמים ואין מזכירים נשמות.

מוסף: לא מאחרים להתפלל ערבית, כדי להדליק נרות חנוכה בזמן. מתפללים 23 דקות אחרי השקיעה. מדליקים נרות חנוכה 35 דקות אחרי השקיעה. בתפילת שמונה עשרה אומרים "אתה חוננתנו ו'על הניסים". אומרים "ויהי נועם". "ויתן לך" אומרים בבית אחר הדלקת נר חנוכה.

הדלקת נרות בערב שבת חנוכה:

בערב שבת חנוכה רצוי להקדים להתפלל תפילת מנחה, כדי להקדים אותה להדלקת הנרות, שכן הקרבת קרבן התמיד של המנחה קדמה להדלקת נרות המנורה במקדש. אם אין מניין, יקדים להדליק הנרות ואחר כך יתפלל עם הציבור. (שו"ע תרע"א, א, מ"ב ב, כה"ח תרע"א, עט). הדלקת נר חנוכה ביום שישי ערב שבת מקץ 52 דק' קודם שקיעת החמה, כ-5 דקות לפני מועד כניסת השבת. זהירות: אף שמדליקים נרות חנוכה לפני השקיעה, מכל מקום עיקר פרסום הנס יעשה בלילה, לכן בערב שבת ישים שמן במידה מספקת או נרות גדולים שידלקו חצי שעה בלילה. לכן לא יוצאים די חובת הדלקה בנרות הבעעונים הנפוצים; זמן הדלקתם קצר ביותר - מתאימים לחצי שעה של ימי החול - כך יוצא שהמברך בערב שבת על נרות אלו, יתכן שברכותיו הן ברכות לבטלה.

נהוג שאחרי הדלקת הנרות בערב שבת לא שרים 'מעוז צור', בגלל דחוק הזמן. במקום זאת שרים 'מעוז צור' במירות ליל שבת, ומיד אחרי הדלקת נר חנוכה מדליקים נרות שבת. אין להקדים יותר מדי ומכל מקום, למקדמים, מפלג המנחה, יכול להדליק, אבל ישים שמן שיספיק עד חצי שעה אחרי השקיעה.

הדלקת נרות במוצאי שבת חנוכה:

מתפללים ערבית, ואח"כ מדליקים נרות חנוכה. המנהג הנפוץ להקדים את ההבדלה להדלקת הנרות, מפני שההבדלה מסיימת את השבת ונרות חנוכה כבר שייכות ליום הבא (ט"ז תרפ"ג, א, ערוה"ש ב, בא"ח וישב כא). יש נוהגים להדליק תחילה נר חנוכה, כדי להסמיך עד כמה שאפשר את הדלקת הנר לצאת החוכבים, אלא המקפידים ליציאת השבת לפי רבינו תם, יאמרו קודם: "המבדיל בין קודש לחול" (שו"ע רמ"א תרפ"א, א). לפי באור ההלכה (שם) לשני המנהגים מקום, וכל אחד רשאי לבחור את מנהגו. מכל מקום, אם מבדילים בבית הכנסת, נראה שקודם ידליקו נרות חנוכה ואח"כ יבדילו.

מנוני דינים שאינם בקיאים בהלכה - עמדת הראשונים

הרשב"א נשאל שלוש פעמים, בהקשרים שונים, שאלות הקשורות למינוי דינים שאינם בקיאים בהלכה ולסמכות הציבור לקבוע דינים שאינם על פי ההלכה. בפעם הראשונה, נשאל הרשב"א כיצד למנות שופטים בעיירות שאין בהן כמות גדולה של יהודים (שו"ת הרשב"א חלק ב רצ). מצד אחד, חושש השואל כי ללא מערכת שיפוט יהודית, היהודים יפנו לבתי משפט של גוים. מצד שני, השופטים המצויים בעיירות חסרי ידע הלכתי ואינם יודעים "אפילו אות אחת". הרשב"א פוסק כי יש למנות דינים יהודיים, למרות חוסר בקיאותם. הרשב"א אינו נבהל מהאפשרות שמערכת המשפט היהודית לא תכלול שופטים המומחים בהלכה, כל עוד מדובר ביהודים ישראלים ומשכילים.

במקרה אחר, נשאל הרשב"א על תקנה שהתקבלה בקהילה אחת, ולפיה חתימת סופר הקהילה על שטרות שהכין לחברי הקהילה תיחשב כחתימת שני עדים (שו"ת הרשב"א חלק א חשכט). אף שההלכה מחייבת חתימה של שני עדים על השטר, באותה קהילה תיקנו שלחתימת סופר הקהילה יהיה תוקף זהה. התקנה תוקנה על רקע מקרה שאירע בקהילה - הסופר הזמין עד נוסף שיצטרף לחתימה שלו, אך הוא נפטר לפני שהספיק לחתום על השטר. בעקבות זאת, החליטו הקהל שמעתי לא יהיה צורך בעד שני. הרשב"א אישר את התקנה: "מה שתקנו הקהל הרשות בידם, דכל דבר שבממון יכולין הקהל להקל על עצמם ולהחמיר... וכל שכן קהל שקיבלו ועשו תקנה במה שיראה בעיניהם שהוא מקובל להם. וכל ציבור וציבור במקומן כגאונים וכל ישראל שתקנו כמה תקנות לכל וקיימות לכל ישראל". כלומר, למרות הדין המחייב חתימה של שני עדים על השטר, יש בידי הציבור כוח לשנות זאת ולקבל עליו דיני ראיות שונים. לחיזוק דבריו, הרשב"א הוסיף כי לציבור יש יכולת אפילו למנות דינים שאינם פוסקים לפי התורה: "ועוד שהציבור יכולין למנות עליהם בית דין אף על פי שאינו ראוי מדין תורה כערכאות בסוריא".

אף שהרשב"א התיר לקהילה למנות דינים שאינם בקיאים בדיני תורה, וכן התיר לציבור לאמץ דיני ראיות שלא על פי התורה, הרשב"א לא התיר לפסוק בדיני ירושה לפי הדין האזרחי. הוא נשאל על אמוץ הדין המקומי, הנוגד את כללי ההלכה, ופסל אפשרות זו נחרצות (שו"ת הרשב"א חלק ו רנד). מדובר במקרה שבו אישה נפטרה, ואביה דרש מבעלה להחזיר לו את כספי הנדוניה. לפי הדין האזרחי, במקרה כזה הנדוניה נשארת אצל האבא, ואילו לפי ההלכה הבעל אמור לזכות בה. האב רצה לפנות לדין האזרחי כדי לקבל את כספי הנדוניה, אבל הרשב"א אסר זאת בחומרה: "כל דבר שבממון תנאו קיים ובאמת אמרו שמתנין כענין זה... ומכל מקום לנהוג כן מפני שהוא משפט גוים באמת נראה לי שאסור, לפי שהוא מחקה את הגוים, וזהו שהזהירה תורה לפנינו ולא לפני גוים, ואף על פי ששניהם רוצים בכך והוא דבר שבממון... ומה לנו לספרי הקודש המקודשים שחיברו לנו רבי ואחריו רבינא ורב אשי, ללמדו דת בנייה דיני הגוים ויבנו להם במות שלואות בבית מדרש הגוים. חלילה, לא תהיה כזאת בישראל חס ושלום שמא תחגור התורה עליה שק".

רבי שמעון בן צמח דוראן (אלגיריה 1361-1444), התשב"ץ, הסתמך על תשובות הרשב"א וחיוק את האפשרות שציבור יכול למנות דינים שאינם בקיאים בדין תורה (שו"ת תשב"ץ חלק א קנט). התשב"ץ אף הדגיש כי החלטת הציבור מחייבת אפילו במקום שיש בו דינים יודעי תורה: "אף על פי שאין יודעין הדין, לא אמרינן שילכו לפני היודעין...". התשב"ץ עסק במצב שבו יש אפשרות חלופית לפנות לדינים בקיאים, אך עדיין יש לברר באיזו מצאית מדובר: מצד אחד, ברור שזוהי מצב שבו יש חכמים אחרים שיודעים את ההלכה, אך מצד שני הדינים שאינם בקיאים תלויים בדינים הבקיאים - "הדינים ישאלו להם ועל פי מה שיודעם יגמרו הדין...". כלומר, הדינים הבקיאים הם אלה שבסופו של דבר ידריכו את הדינים שאינם בקיאים כיצד לפסוק. בהמשך נראה כיצד גם מצב ביניים זה מופיע בדיונים על מערכת המשפט במדינת ישראל.

שעון שבת - חלק א'

השימוש בשעון שבת מעלה כמה סוגיות מרכזיות: האם מותר לכוון מראש, לפני שבת, שעון שידליק ויכבה את החשמל במהלך השבת, האם מותר לבצע שינוי בהגדרות השעון במהלך השבת, ואם כן, כיצד, האם יש להבחין בין סוגים שונים של מכשירי חשמל, האם קיימים הבדלים בין שבת לבין יום טוב. לכוון שעון שבת לפני שבת, כדי שידליק ויכבה במהלך השבת:

מקור הדיון במחלוקת בית שמאי ובית הלל (שבת פ"א) לגבי התחלת מלאכה מערב שבת שתימשך לתוך השבת. בית שמאי מחמירים ובית הלל מקילים, מכיוון שאין אדם מצווה על שבתת כליו. בעקבות כך היו שאסרו שימוש בשעון שבת. כך, בשו"ת בן יהודה נטען שיש הבדל בין מלאכה שהחלה קודם שבת וממשיכה מאלה, לבין פעולה שמתחילה בתוך השבת כתוצאה מהשעון שכוון לפני שבת. הוא כתב זאת על פי דברי הנימוקי יוסף שכתב ש"אשו משום חציו-חייב", כלומר, מלאכה נחשבת כמתחילה בשעה ש"יוצא החץ" תחת ידיו, ואילו בשעון שבת, הנוצאה נוצרת רק בהמשך.

הרב משה פיינשטיין (אג"מ או"ח ח"ד סימן ס) אסר את השימוש בשעון שבת. לשיטתו, אם הדבר היה מצוי בזמן חז"ל ודאי היו אוסרים זאת, משום שהשעון מאפשר בפועל הפעלה של כל סוגי המלאכות בשבת, דבר הגורם לזלזול חמור בכבוד השבת. ("פשוט שאסור להתיר זה דהרי ע"י מורה שעות כזה יכולים לעשות כל המלאכות בשבת ובכל בתי החרושת (פעקטעריס) ואין לך זלזול גדול לשבת מזה, וברור שאם היה זה בזמן התנאים והאמוראים היו אוסרין זה, כמו שאסרו אמירה לעכו"ם מטעם זה"). עם זאת, הוא התיר שימוש לצורך תאורה בלבד, הן משום שכבר נהגו בכך, והן משום שבמקומות רבים נהגו לבקש מגוי להדליק אור בשבת ולכן אין בכך זלזול נוסף. בעקבות פסיקתו, רבים מבני ארה"ב ההולכים בשיטתו מקפידים להשתמש בשעון שבת רק עבור תאורה.

מרבית הפוסקים קיבלו את ההיתר לכוון שעון שבת מראש. אף על פי כן, חששו של הרב פיינשטיין לא נעלם, ובפרט כאשר מדובר במכשירים שיש בהם חשש לזלזול בשבת. לדוגמה: לגבי הפעלת מדיח כלים, יש שנטו להקל (כגון הרב י' רוזן), ומנגד רבים החמירו בשל החשש לזלזול בשבת. כך כתב בעל פסקי תשובות (או"ח רנ"ב הע' 1): "יהיה באפשרות להפעיל כל המפעלים ובתי חרושת בשבת, ואין לך זלזול שבת גדול מזה, ויהפך שבת לחול ח"ו, ואפילו אותם מכונות ומחשבים אשר עובדים ללא כל רעש ובחדרי חדרים, שאין בהם משום אוושה מילתא, אין להתיר הפעלתם". וכן כתב ה"אור לציון" (ח"ג, הע' פ"כ), שאין להפעיל מפעלים או מכונות כביסה מערב שבת מחשש זילותא דשבתא ושמא יידרשו פעולות אסורות. וכן כתב ה"ילקוט יוסף" (לאשה ולבת פרק כ"ד אות ו') לאסור משום זלזול בשבת: "נהנה לדידן אין לחוש לזה, שלדעת מרן ליכא לאיסור אוושה מילתא... ואי משום עובדין דחול, הרי כיון שבשעה שעושה מעשה ליכא ולא מידי, שאין חיבור זרם למכונה, לא שייך בזה עובדין דחול, דליכא הכא סרך מלאכה כלל. ואמנם אף שיש לדון בזה מצד עיקר ההלכה, בודאי שמצד ההנהגה אין להורות היתר בזה, דאם כן בואו ונתיר שיפעילו טייפ על ידי שעון שבת, וישמעו שירים בקולות וברקים, ובטל כבוד שבת" (ילק"י לאשה ולבת פרק כד אות ו') דברים ברוח זו כתב גם הרב שלמה לוי (תחומין יא, עמ' 137). לסיכום, על אף שנהגו להתיר שימוש בשעון שבת, שיפעיל מכשירים בשבת, נמנעו מלהתיר שימוש במכשירים שיש בהם חשש לזלזול בכבוד השבת.